

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری منتشر کرد:

اقدامات و دستاوردهای دولت یازدهم - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست‌جمهوری سال ۱۳۹۶ در گزارشی با عنوان «اقدامات و دستاوردهای دولت یازدهم - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» به تبیین فعالیت‌های انجام گرفته در وزارتخانه بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در دولت یازدهم پرداخته است.

نظام ارائه خدمات سلامت از گذشته با مشکلات دیرپایی مواجه بوده است. حل بعضی از این مشکلات نیاز به اقدامات بنیادین داشته و از طرفی لازم بوده که نظام سلامت به بررسی مجدد جهت‌گیری کلان خود- فارغ از فشار نیازهای روزمره- بپردازد تا قادر باشد رسالت اجتماعی خود را به درستی، به موقع و برای همه‌ی آحاد جامعه ایفا کند.

از طرف دیگر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با چالش‌های راهبردی درون‌سازمانی، فرابخشی و بین‌بخشی و نیز در حوزه‌ی عملکرد خود روبرو است، بخشی از این چالش‌ها ناشی از سیاست‌ها و روندهای شکل گرفته در گذشته است. وزارت بهداشت اقدامات و فعالیت‌هایی در جهت فائق آمدن بر موانع و تحقق اهداف سازمانی انجام داده است، یکی از اقدامات مهم حوزه مأموریت این وزارتخانه اجرای طرح تحول سلامت است.

ارزیابی میان‌دوره‌ای نظام سلامت حاکی از آن است که نگرانی‌هایی در مورد پایداری ترکیب‌بندی فعلی طرح تحول سلامت، حفظ دستاوردها در درازمدت و نیل به اهداف در بعضی از حوزه‌ها وجود دارد.

چنانچه دستیابی به اهداف پوشش سلامت جامع [۱] مورد نظر باشد، طرح تحول سلامت تاکنون عمدتاً بر هدف حفاظت مالی در برابر پرداخت از جیب برای خدمات سلامت و کاهش هزینه‌های کمرشکن متمرکز بوده است. در حالی که فراهم کردن خدمات ضروری سلامت هدف اصلی دیگر نیل به پوشش سلامت جامع است که به آن کمتر پرداخته شده است.

پیشنهادها

به‌منظور نیل به اهداف پوشش جامع سلامت علاوه بر تمرکز بر کاهش سهم پرداختی از سوی دریافت‌کنندگان خدمت باید به سایر گروه‌های جمعیتی که تحت پوشش نیستند و نیز تقویت و افزایش کیفیت مراقبت و خدمات ضروری

سلامت [۲] توجه شود.

توجه بیشتر به توازن عرضه و تقاضا، افزایش بهره‌وری، افزایش کارایی، در نظر گرفتن راهکارهایی نظیر پرداخت بر اساس عملکرد [۳] به جای پرداخت برای سرویس، تقویت نظام ارجاع و پزشک خانواده و راهکارهای معطوف به پی‌آمد، [۴] کاهش تقاضای القایی و مخاطرات اخلاقی [۵] و بهبود نظام پایش و ارزشیابی می‌توانند در جهت بهبود طرح تحول سلامت به‌عنوان یک انتخاب راهبردی مورد توجه قرار گیرد.

درمان‌محور بودن، توجه ناکافی به سایر عرصه‌های سلامت نظیر پیشگیری و هزینه‌ی بالا از سایر نکاتی است که در ادامه راه طرح تحول سلامت باید به آن توجه شود. حتی با فرض حفظ تمرکز بر بخش درمان، لازم است وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در راهبرد کلان خود راهکارهای منتج به کاهش بروز بیماری که نهایتاً باعث کاهش بار مراجعه به واحدهای درمانی و کاستن از بار هزینه‌ها بر نظام سلامت می‌شود را مدنظر قرار دهد. این بدان معنی است که نظام سلامت باید سرمایه‌گذاری در بخش بهداشت و پیشگیری را به‌شدت افزایش دهد. در غیر این صورت افزایش بار مراجعه - شامل گسترش ترکیب بیماری‌ها [۶] و شدت بیماری [۷] - ضمن کاهش کیفیت مراقبت؛ نظام سلامت را نیز در مقابل هزینه‌های ایجاد شده ناشی از عدم پیشگیری به شکست خواهد کشاند.

نظام سلامت به طور مزمز از عدم هماهنگی درون و بین‌بخشی رنج می‌برد. از طرفی با اجرای مراحل اولیه طرح تحول نظام سلامت، چالش‌هایی در میان سطوح مختلف ارائه‌دهندگان خدمات سلامت - که باید نوعاً پشتیبان این طرح باشند - ایجاد شده است که می‌تواند دورنمای نظام تأمین سلامت را خدشه‌دار کند.

ارائه‌دهندگان خدمات سلامت باید در تعاملی سالم و روشن با یکدیگر از ظرفیت کافی برای ارائه خدمت برخوردار باشند در غیر این صورت تأمین، حفظ و ارتقای سلامت دچار چالش خواهد شد.

این چالش‌ها می‌تواند منجر به عدم ارائه خدمت مورد نیاز، عدم ارائه خدمت در زمان لازم، عدم ارائه خدمات کیفی، اثرگذاری بر نظام آموزش پزشکی و حرف و ابسته، ایجاد تقاضای القایی، سوق دادن به سوی بخش خصوصی، خروج برخی از نیروها از سیستم ارائه خدمات سلامت و در صورت عدم توجه به جنبه‌های اجتماعی آن باعث چالش‌هایی در حوزه امنیت انسانی شود.

در برخی موارد شکاف بین بخش‌های مختلف و یا عدم اطلاع و ارتباط مناسب با یکدیگر موجب دوباره‌کاری، همپوشانی غیرضروری، اتلاف منابع و یا اساساً نپرداختن به یک حوزه خاص شده است.

برای مطالعه و دریافت متن کامل این مقاله، روی لینک زیر کلیک کنید.

([۱].)

[۲].

.[۳]

– .[۴]

.[۵]

.[۶]

.[۷]